

UPPBOÐSSØLA

EINSAMALLUR ÚTBJÓÐARI TRYGGJAR IKKI MARKNAÐIN

Óttin fyri uppboðssøluni av fiskirættindum og kvotum hongur saman við, at talan bert er um ein útbjóðara og harvið monopol

Fróði Magnussen, cand. merc. vísir á, at talan als ikki er um veruliga uppboðssølu, tá ið bert ein útbjóðari er

Árni Gregersen

Ætlanin hjá landsstýrinum at selja ein part av kvotunum og fiskirættindunum hjá føroyingum á uppboðssølu, hevur fingið ringa móttøku í vinnuni.

Hetta hóast talan bert er um at selja 15 prosent av kvotuni í Barentshavinum og 15 prosent av uppsjóvarfiskinum um eina uppboðssølu.

– Tað er væl skiljandi, at vinnan verður ótrygg av hesum ætlanum, sigur Fróði Magnussen, stjóri og cand. merc.

– Tá ið talan bert er um ein útbjóðara, so gevur tað ikki røttu myndina av virðum og av marknaðinum, sigur hann.

Fyri at fáa ein veruligan marknaðarprís, so er neyðugt at talan er um fleiri útbjóðarar og um fleiri keyparar. Tað skal til um veruliga virðið á tí sum selt verður, kann staðfestast.

– Er talan um bert ein útbjóðara, so kann hann halda aftur og stýra soleiðis, at hann fær hægsta prísinn, sigur Fróði Magnussen.

Útlenskar hendur

Eitt annað, sum skapar ófrið í vinnuni er, at vinnan væntar, at talan verður um útlenskan kapital, sum fer at verða brúktur at keypa kvotur fyri.

Sjálvt um lógin sigur, at bert føroyingar eiga at sleppa at bjóða, so hevur tað víst seg kring allan heim, at eru virðir verd at fara eftir, so fer kapitalurin eftir hesum virðum – uttan mun til landamørk.

Kvotan í Barentshavinum skal eftir ætlan partvís verða seld á uppboðssølu, men við einum útbjóðara fæst heldur ikki rætta virðið

– Stóru altjóða fyrirkurarnar, sum McDonalds, Pepsi Cola, CocaCola og aðrar fyrirkurur duga at snúgvá sær og hava gjørt tað í mong ár. Sami arbeiðsháttur verður eisini brúktur í fiskivinnuni og fer eisini at verða brúktur um ein uppboðssøla kemur, sigur Fróði Magnussen.

Hann sigur, at trupulleikin gerst enn størri tí at vit í Føroyum heldur ikki sleppa at gera ta virðisøking, sum gevur størra vinningin.

– Handilsforðingar gera, at vit noyðast at útflyta rávørna og ikki liðugt gjørda vøru. Tað kann stórkapitalurin, sum hevur verksmiðjur í tildømis Evropa og tí eisini

kann keypa rávørna fyri ein hægri prís. Hettar verður nevnt vertikal integratón har stórkapitalurin keypir seg aftureftir í virðisøking og brúkar soleiðis vinning í framleiðslu- og sölulíðinum til at keypa rávøruliðið. Tá føroyingar verða forðaðir í at virka í framleiðslu- og sölulíðinum, so hava vit ongán kjans at bjóða uppá rávøruliðið.

– Koma vit hartil, so er bert stutt tíð til vit eru hús-kallar í egnum landi, sigur Fróði Magnussen.

Fróði Magnussen sigur, at uppboðssølan hevur skapt stóra óvissu í vinnuni av hesum, men eisini tí at vinnan

ikki kennir váðan við einari uppboðssølu.

Í fiskivinnuni verður eisini sagt, at uppboðssølan ger, at vinnan ongantíð fer at vinna pening, fer alt um eina uppboðssølu.

Hetta tí, at tá ið góðu árinu eru og nógvar kvotur, tá verða prísirnir bjóðaðir upp, so lítill og ongin vinningur er eftir - og tey vánaligu árinu fæst kvotan fyri lítið og lætt, men tá er onki at forvinna.

Ligið sjóvarfallið av sær

Nýggj samgonga kom til hálvan september og tað er hon, sum nú boðar frá, at ein partur av kvotunum verður

seldur á uppboði.

Men tað var ikki neyðugt at koma so langt

– Í staðin fyri bert at lata standa til, so átti vinnan at verið farin til teir fyra stóru flokkarnar og saman við teimum gjørt uppskot um eina nýggja lóg um vinnuligan fiskiskap, sum so kundi virka frá 2018, sigur Fróði Magnussen.

– Flest øll dugdu at síggja at tað fór ikki at gang í longdini at fiskiloyvir, sum verða útlutað ókeypiss verða seld fyri stórar upphæddir, uttan at landskassin fær nevnið. Hettar kundi tildømis verið loyst við einum serskatti fyri sølu av fiskiloyvum,

hartil kundi vinnan lagt upp til at rinda tilfeingisrentu av “yvirnormalum” vinningi í rakstrinum, sum síðan varð goldið í ein búskapargrunn, sigur hann.

– Hevði vinnan gjørt tað, so hevði hon eisini fingið sína ávirkan á, hvussu lógin verður.

Nú er ein onnur samgonga í tinginum við einari aðrari dagsskrá og tað ger tað sjálvandi truplari hjá fiskivinnuni. Alivinnan, hevur duga betur at haft dialog við politisku skipanina og á ein ella annan hátt ávirka skipanina, sigur hann.